

STANOWISKO KLUBU RADNYCH PIS W SPRAWIE WYKONANIA BUDŻETU MIASTA ZA 2025 ROK ORAZ WOTUM ZAUFANIA DLA PREZYDENTA ELBLĄGA

Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości dokonał oceny sprawozdania z wykonania budżetu, sprawozdań finansowych oraz raportu o stanie miasta za 2025 rok.

Analizując sprawozdania oraz raport najpierw chcemy wyrazić uznanie wszystkim pracownikom Urzędu, którzy współtworzyli te obszernie dokumenty. Wymagało to wielomiesięcznej pracy. Sprawozdania i raport są wykonane w sposób metodyczny, zawierają informacje o wszystkich sferach działalności miasta.

Na podstawie analizy powyższych dokumentów oraz danych z 2024 roku stwierdzamy, co następuje:

Dochody za 2025 rok wykonano na kwotę ponad 1 mld 181 mln zł. W tym dochody majątkowe na ok. 116 mln zł i dochody bieżące ponad 1 mld 65 mln zł. Dochody własne miasta przekroczyły 838 mln zł. Największy udział w dochodach własnych stanowił podatek dochodowy od osób fizycznych ok. 477 mln zł. Kolejny to podatek od nieruchomości – prawie 101 mln zł oraz inne dochody ponad 207 mln zł w tym z Polskiego Ładu ponad 33 mln zł na inwestycje strategiczne; opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi kwota blisko 33 mln zł; z gospodarki mieszkaniowej ponad 36 mln zł, rozliczenia z tytułu zwrotu podatku vat ponad 20 mln zł; z tytułu subwencji Miasto uzyskało ponad 147 mln zł; środki z UE wyniosły ponad 51 mln zł.

Przychody Miasta zostały wykonane w wysokości blisko 46 mln zł, wolne środki wykonanie ponad 27 mln zł; pojawiły się nowe środki z Rządowego Funduszu Dróg w kwocie ok. 2 mln zł.

Wydatki Miasto wykonało w 94% na kwotę ok. 1 mld 125 mln zł w tym wydatki bieżące stanowiły 99% kwota ponad 992 mln zł, wydatki majątkowe wykonanie prawie na 133 mln zł, a wydatki inwestycyjne wykonano na kwotę ponad 162 mln zł.

Największy udział w wydatkach bieżących miał Dział Oświata i wychowanie – ponad 406 mln zł – wykonanie 99 % - udział w wydatkach bieżących to ok. 41% nieco mniej niż w 24 roku 42,13%. Wielokrotnie w poprzednich latach radni PiS postulowali o działania proedukacyjne, dlatego pozytywnie oceniamy działania Miasta w zakresie polityki oświatowej. Mimo zmniejszającej się liczby dzieci, w przedszkolach funkcjonują mniej liczne grupy, a w szkołach podstawowych tworzone były klasy mniej liczne, co jest podstawą efektywnego nauczania i lepszej opieki. Nauczyciele i pracownicy placówek oświatowych mieli zapewnione zatrudnienie.

Kolejny dział to Rodzina – wykonanie ponad 100 mln zł tj. 98,7% planu. Następnie Pomoc Społeczna wykonanie blisko 94 mln zł – ponad 99%. Te działy pochłonęły największe środki.

Dług Miasta na koniec 2025 roku wyniósł ok. 258 mln zł.
Obsługa długu była wysoka - wyniosła ponad 22 mln zł.

Budżet Elbląga zamknął się nadwyżką budżetową (dochody ogółem minus wydatki ogółem) w wysokości ponad 55 mln 820 tys zł. Natomiast nadwyżka operacyjna (dochody bieżące minus wydatki bieżące) wyniosła prawie 73 mln zł i jest wyższa od roku poprzedniego o ponad 36 mln zł, co wynika z przebiegowania płatności części środków na kolejny rok.

Z ubiegłorocznych inwestycji chcemy zwrócić uwagę na rewitalizację kąpieliska miejskiego – budowę Parku Wodnego za kwotę ponad 90 mln zł. Przypomnę, że prawie 65 mln zł (72%) z tej kwoty pochodzi z Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład i jest to wkład rządu Prawa i Sprawiedliwości w tę oczekiwaną przez mieszkańców atrakcję. Dodam, że dokładnie 10 lat temu oddano CRW Dolinka, której inicjatorem był śp. prezydent Jerzy Wilk. Park wodny to był drugi element naszej koncepcji z 2014 roku. Obecnie ma być realizowany trzeci etap tej koncepcji, będzie budowany zbiornik retencyjny w dawnej niecce basenu.

Szanowni Państwo

Chcemy jednak wskazać kilka nierozwiązanych w ub. roku problemów. Są to obszary, które wymagają pilnej naprawy.

Do najpoważniejszych codziennych problemów z jakimi borykają się mieszkańcy Elbląga należą wciąż bardzo wysokie opłaty za ciepło, zwiększone ceny za odpady komunalne mimo obietnicy ze strony władz miasta ich niepodwyższania. Znacząco również wzrosły opłaty za wodę i ścieki.

To wszystko przy rosnących cenach prądu, paliw i artykułów pierwszej potrzeby obniża standard życia wielu elbląskich rodzin.

Pierwszy problematyczny obszar to gospodarka mieszkaniowa.

Wiele elbląskich rodzin ok. 400 w ub roku nadal nie ma mieszkań. Zasób mieszkaniowy niestety kurczy się. Dochody z czynszów spadły rokrocznie o ponad 1 mln zł (z 14,26 mln do 13,18 mln zł). Wydatki na gospodarkę mieszkaniową były niższe o ćwierć miliona zł (z 3,99 mln do 3,74 mln zł). Wielu mieszkańców lokali komunalnych skarży się na zły stan techniczny budynków.

Elbląg ma problem zarówno z jakością zasobu, jak i z dostępnością mieszkań. Uważamy, że środki pozyskane ze sprzedaży lokali powinny być przeznaczone w dużej mierze na remonty budynków i mieszkań komunalnych. Ludzie przez wiele lat na to czekają, a ich lokale ulegają degradacji. Budynki przy ul. Skrzydlatej, Wiślickiej, Górnośląskiej oraz wielu innych ulicach pokazują, że modernizacja zasobu mieszkaniowego jest konieczna i winna być jednym z priorytetów.

Nierozwiązanym wieloletnim problemem jest stan zadłużenia najemców lokali komunalnych. Należność z tego tytułu przekracza 55,5 mln zł w 2025 roku.

Drugi obszar to **zagrożenia powodziowe**. Pilnym wyzwaniem infrastrukturalnym dla Władz Miasta pozostaje zagrożenie powodziowe i

podtopienia ze strony rzeki Elblągi i Kumieli. Ostatnia powódź, która dotknęła mieszkańców Elbląga uwydatniła nieprzygotowanie miasta na sytuacje kryzysowe. 29 lipca 2025 roku niektóre dzielnice po raz kolejny znalazły się pod wodą - rzeka Kumiela wystąpiła z brzegów, zalewając ulice, lokale, piwnice i parkingi. To niemal dokładna powtórka z 2017 roku. Miasto wciąż nie posiada zbiornika retencyjnego, choć jego budowa była planowana już od 2019 roku. Inwestycja nie ruszyła, a jej zakończenie przewidywane jest dopiero na 2029 rok. Problemem jest też przeciążona i przestarzała kanalizacja deszczowa oraz postępująca „betonoza”, przez którą woda nie ma gdzie wsiąkać. Nie może być tak, że w odpowiedzi na żywioł proponujemy mieszkańcom odbiór worków z piaskiem we własnym zakresie. Mieszkańcy domagają się podjęcia szybkich i zdecydowanych działań w tym zakresie oraz efektywnego ostrzegania przed zagrożeniem.

Trzeci ważny temat to **rozwój Portu Morskiego**. Mimo przyznanych środków z UE na rozwój portu, mimo obietnic ze strony obecnego Rządu, że w przyszłym roku wpływać zaczną większe statki do naszego portu wyrażamy obawy, że inwestycje portowe mogą się opóźnić. Port morski stanowi wielką szansę rozwojową dla Miasta i regionu. Niestety spotyka on na swej drodze liczne przeszkody już od wielu lat. Widzimy determinację w poszukiwaniu funduszy na rozbudowę portu, ale uważamy, że sprawa ta idzie zdecydowanie zbyt wolno, a opinia publiczna kilkakrotnie była wprowadzana w błąd. Oto kilka wypowiedzi z 2024 roku:

- *Za półtora roku do Elbląga wpłyną pierwsze statki* – Minister Infrastruktury Dariusz Klimczak (22 marca 2024 r.)

- *Pogłębienie ostatniego odcinka toru podejściowego powinno się zakończyć na przełomie lat 2025 i 2026 lub najpóźniej w II kw. 2026 r.* – wiceminister infrastruktury Arkadiusz Marchewka (11 czerwca 2024 r.)

- *Pod koniec 2025 roku ma zostać ukończony ostatni etap przekopu przez Mierzę Wiślaną, czyli port w Elblągu z Bałtykiem połączy droga wodna. Termin ten nie jest zagrożony* – senator Jerzy Wciśła (19 sierpnia 2024 r.).

Kolejny problem, który dotyka nasze Miasto to **rosnące bezrobocie**.

W roku 2024 wskaźnik bezrobocia był na poziomie 6,4%, w raporcie o stanie miasta za rok 25 mowa już o prawie 8 procentowym bezrobociu. To duży wzrost o 1,5 pp. Sytuacja jest tym trudniejsza, że liczba ofert pracy spadła rokrocznie o ponad 30% - z 2500 do 1747. Dane te należy czytać w kontekście **sytuacji firm funkcjonujących na terenie Elbląga**. Gospodarka miasta oparta jest w 97% na mikrofirmach. Liczba średnich przedsiębiorstw zatrudniających do 49 pracowników spadła z 343 do 333. Ponadto w 2025 r. pracę w wyniku zwolnień grupowych straciły 144 osoby.

Wymowny jest też bilans działalności gospodarczej: w 2025 roku zarejestrowano 563 nowe podmioty, ale niemal tyle samo — 562 — zakończyło działalność, a kolejnych 838 zawiesiło działanie. Miasto otrzymało jedynie 4

listy intencyjne od potencjalnych inwestorów, a tylko jeden podmiot uzyskał decyzję o wsparciu w ramach specjalnej strefy ekonomicznej. Biurowiec klasy A Porto Vista na Wyspie Spichrzów, sztandarowa inwestycja, jest wykorzystana zaledwie w ok. 25%.

Nasze obawy wiążą się również z **komunikacją miejską**. Mieszkańcy skarżą się na stan niektórych autobusów i tramwajów. Mówią o brudnych autobusach. Mówią o niektórych kierowcach, którzy jeżdżą tak jakby przewozili nie ludzi lecz worki ziemniaków. Np. linia nr 14. Trzeba zmienić i naprawić. Największym problemem jest nadal niedopasowanie siatki połączeń do oczekiwań mieszkańców. Skomunikowanie skrajnych części miasta np. Zawady z Cmentarzem Dębica powinno opierać się na większej liczbie linii autobusowych. Pojawia się też krytyka dotycząca małych autobusów, ponieważ w miastach dwukrotnie mniejszych niż Elbląg kursują pojazdy przegubowe, przynajmniej w godzinach szczytu.

Strata ZKM w 25 r. wyniosła blisko 38 mln zł. Oznacza to, że miasto już w tym momencie finansuje niemal 75% przejazdów. W minionych latach pojawiały się postulaty wprowadzenia darmowej lub częściowo darmowej komunikacji miejskiej. Warto naszym zdaniem wykorzystać możliwości programu „wElblągu” i zacząć od pilotażu w pierwszym etapie dla młodzieży dojeżdżającej do elbląskich placówek oświatowych. Sądzymy, że zbliżający się przełom lat 2027/28 będzie dobrą okazją na wprowadzenie szerokiej reformy elbląskiej komunikacji miejskiej, w tym związanej z systemem opłat, jak również funkcjonowaniem rozkładów jazdy i jakością usług transportowych. Aby mogło to zadziałać, już dziś należy przystąpić do przeprowadzenia kolejnych badań i konsultacji społecznych.

Kolejny obszar to trudna sytuacja w gospodarce odpadami.

Do pożaru hali sortowni odpadów w Elblągu doszło 25 października ub. roku i zachwiało on całym systemem gospodarowania odpadami w Elblągu i regionie. Choć odbiór odpadów od mieszkańców odbywa się w sposób harmonijny. Istnieje jednak konieczność wywozu odpadów zmieszanych do instalacji w Tczewie, Olsztynie, Gdańsku, a także do Ełku, Mirosławca czy Myśliborza. Planowany termin przywrócenia pełnej funkcjonalności Zakładu Utylizacji Odpadów jest na tyle odległy, że konieczne staje się rozważenie długofalowych, alternatywnych rozwiązań systemowych, które zapewnią stabilność gospodarki odpadami. Miasto jest w stanie wygospodarować środki w wysokości ok. 80 milionów złotych na przywrócenie funkcjonalności sortowni, a nie bierze pod uwagę możliwości powstania spalarni odpadów na

wzór Olsztyna, przy jednoczesnej partycypacji finansowej zainteresowanych gmin ościennych.

Po pożarze w ZUO pozostało wiele pytań, w szczególności o konkretny harmonogram i kierunek zmian. Elblążanie mogli poczuć się oszukani, gdy władze miasta zmieniły stawki za odpady. Na jednej sesji Rady Miejskiej mieszkańcy otrzymali zapewnienie, że takie podwyżki nie nastąpią, by na kolejnym posiedzeniu koalicja rządząca przegłosowała podwyżki. Analizując system opłat za odpady można zauważyć, że około 20 % mieszkańców całkowicie wypada poza system opłat, ponieważ nie są zgłaszani do swoich wspólnot. co pokazuje, że system opłat za gospodarowanie odpadami jest nieszczelny. Przerzuca to dodatkowe koszty na miasto oraz w sposób niesprawiedliwy obciąża uczciwie płacących za odpady mieszkańców. Brak otwartości na podjęcie próby wprowadzenia szerszych zmian systemowych oceniamy negatywnie.

1. Kolejny temat to schrony i miejsca ukrycia

Miasto przystąpiło do realizacji zadań związanych z tworzeniem i remontem miejsc ukrycia i schronów, jednak sprawa nadal nie ma określonego wyraźnego planu działań oraz rzetelnej informacji dla mieszkańców. Jest to rzecz istotna zwłaszcza w kontekście – toczącej się wojny, presji migracyjnej, bliskości obwodu królewieckiego oraz słów premiera rządu o znalezieniu się „w okresie przedwojennym” i perspektywie konfrontacji, która wg premiera ma być mierzona „raczej w miesiącach niż latach”. Bez względu na te wypowiedzi, uważamy, że problem bezpieczeństwa mieszkańców należy traktować priorytetowo.

1.a.i. Sprawa apteki całodobowej w Elblągu

W apelach mieszkańców i interpelacjach radnych wracał temat utworzenia działającej apteki całodobowej na terenie miasta. Choć miasto wypełnia zapisy ustawy, jednak problem dla mieszkańców istnieje. Niestety odpowiedzi w tym temacie przekazane radnym i mediom są niesatysfakcjonujące. Uważamy, że sprawa jest ważna i może dotknąć każdego. Nadmienić należy, że najbliższej funkcjonujące apteki całodobowe znajdują się w Gdańsku oraz Olsztynie. Dodatkowe nakłady na tę inicjatywę powinny znaleźć ujęcie w budżecie ponieważ to zadanie ma szerokie poparcie mieszkańców Elbląga i ościennych powiatów. Liczymy na to, że w tym roku uda się to rozwiązać.

Elbląski dworzec

Sprawa elbląskiego dworca wraca już od wielu lat. Choć jego zagospodarowanie nie leży w kompetencjach Władz Elbląga mamy świadomość, że Dworzec to jedna z wizytówek miasta. W związku z

powyższym, jak i licznymi apelami mieszkańców, samorządowców, lokalnych działaczy społecznych, pracowników i podróżnych, uważamy, że miasto powinno podjąć skuteczne działania na rzecz przebudowy elbląskiego dworca, w szczególności utworzenia bezpiecznych przejść oraz wind. Leży to w interesie mieszkańców, jak i wizerunku miasta.

Kolejny temat to opóźnienia w opracowaniu „Strategii rozwoju Elbląga 2035+ Strategia wciąż pozostaje nieuchwalona, choć pierwotnie termin opracowania, konsultacji i uchwalenia ustanowiony był na koniec roku 2025. Urząd uzasadnia ten problem opóźnieniem w projektowaniu Strategii województwa warmińsko-mazurskiego. Jednak opóźnienia w Elblągu sięgają jeszcze poprzedniej kadencji. W naszej ocenie prace nad tym kluczowym dokumentem, powinny stanowić jeden z priorytetów.

b.

Szanowni Państwo

W ubiegłym roku zrealizowano część naszych postulatów, które zgłosiliśmy Panu Prezydentowi na początku kadencji i pozytywnie oceniamy ich wdrażanie. Były to następujące inicjatywy:

- Karta mieszkańca i program „wElblągu”, który umożliwi mieszkańcom korzystanie z systemu ulg i zniżek m.in. w instytucjach kultury i rekreacji;
- Większe dofinansowanie dla stowarzyszeń, klubów sportowych i dla sportowców:
- Zabezpieczenie pomocy stomatologicznej
- Wprowadzenie wyprawki dla noworodka;
- kompleksowa modernizacja ulicy ul. Ogrodowej,
- opracowanie dokumentacji na przebudowę drogi dojazdowej oraz parkingu obok przychodni zdrowia i punktu krwiodawstwa przy ul. Bema.

Szanowni Państwo

Nasze Miasto posiada duży potencjał. Jako Klub Radnych będziemy wspierać te działania, które przyniosą poprawę warunków życia Elblążanek i Elblążan oraz przyspieszą rozwój Miasta. Liczymy, na to, że Władze Elbląga zajmą się rozwiązaniem wskazanych problemów w zakresie: gospodarki mieszkaniowej, ciepłownictwa, rozwoju Portu Morskiego, komunikacji miejskiej, bezpieczeństwa, zagrożeń powodziowych, gospodarki odpadami, apteki całodobowej czy elbląskiego Dworca PKP. Jako Klub Radnych PiS deklarujemy pełną współpracę w rozwiązywaniu tych problemów.

Radni Prawa i Sprawiedliwości odnosząc się do meritum będą głosować zgodnie z rozeznaniem stanu faktycznego Miasta i problemów jego mieszkańców.

Marek Pruszek

Przewodniczący Klubu Radnych PiS